

NAPREJ

Glasilo Jug. socialno demokratične stranke in Kmetско delavske zveze

BREZ NAČELA JAVNOSTI NI SAMOUPRAVE.

Komaj so se sestale okrožne skupščine, že smo občutili, kaj pomeni pri klerikalcih avtonomija. Dasi smo zadnja leta neprestano morali napadati demokrate, vendar jim moramo zdaj pri okrožnih skupščinah priznati, da so se postavili za marsikaj dobrega. Pa ne da bi nas kdo napačno razumel in mislil, da bomo odslej dižali z demokracijo! Nikdar ne bomo držali z nikomer, kdor bo jemal ljudstvu samoodločbo, pa naj dela to bodisi za „večjo čast božjo“, bodisi za „narodov blagor“. Nikakor ne mislimo izpremeniti ne programa ne taktike. Pazljivi čitatelji „Napreja“ itak vedo, da se klerikalci in demokrate glede končnih ciljev med seboj prav nič ne razlikujejo, oboji imajo kapital za boga, oboji se enako bojijo proletariata zavednosti in oboji so zato proletariatu popolnoma enako nevarni.

Za mariborsko in ljubljansko okrožno skupščino so klerikalci kot večinska stranka izdelali poslovnik, ki ga bodo hoteli takoj izpremeniti, kadar izgubijo večino. Prav dobro jim je eden izmed opozicionalcev očital, da bodo s tem poslovnikom lahko vse posle okrožne skupščine vodili kar v tajništvu SLS. Da je tak poslovnik slab, bodo ti cinični sebičnejši spoznali šele takrat, kadar dobi večino kaka druga kapitalistična stranka, n. pr. SDS. Ta stranka bi namreč ta klerikalni poslovnik tudi znala zrabiti! Takrat bi klerikalci prav tako lepo govorili proti takemu poslovniku, kakor smo slišali demokrate.

„Iz strahu pred obstrukcijo“ so določili, da bo morala opozicija prositi vladajočo stranko za podpise, če bo hotela vložiti kak nujen predlog. „Iz strahu pred obstrukcijo“ so sklenili, da bodo seje odsekov tajne, še posebno tajnost so pa določili za skupščinski odbor.

Naša „najboljša“ stranka, „edina predstavnik slovenskega naroda“, „najdemokratičnejša“ stranka na svetu, to je naša pobožna SLS, ali ne?

Njen poslanec prof. Evgen Jarc je kot poročevalec v debati o poslovniku med drugim rekel tole:

Gospod dr. D'anko Puc je zahteval, naj bi bil oblasni odbor izpostavljen kontroli vseh poslancev. Tako nekako, da naj bi bili poslanci v dvorani in na galeriji zato, da bi drugi dan Vaši časopisi lahko obe-

sili vse, kar se je govorilo, na veliki zvon. Sicer bi to ne bilo strašno, ampak naš poslovnik tega ne predvideva in zato bodo ostale Vaše želje pač neizpolnjene. Kadar bo pa Vaša stranka prišla v Belgradu na krmilo, nam boste pa gotovo izposlovali, da bo vsak državni poslanec smel prisostvovati vsem sejам ministrskega sveta. Kadar boste dosegli v Belgradu to, Vam obljubljam, da bomo tudi mi tozadevne določbe v našem poslovniku spremenili v smislu Vaših zahtev.“

Tako je govoril poslanec Jarc in vsi klerikalni tovariši so mu navdušeno ploskali, da je tako dobro zdelal demokratskega poslanca Puca.

Res ga je zdelal, ko je hotel najprej kontrolo poslancev nad ministrskim svetom, kajti demokrate že razumejo, kaj to pomeni. Najprej bodite sami za načelo javnosti, potem bomo tudi mi!

Ni ga pa zdelal, če pomislimo, da so zdaj v vladi klerikalci, in da torej ni treba čakati na demokrate, popolnoma brez njih lahko postanejo seje min. sveta pristopne vsem poslancem. Na to Jarc ni pomislil, da bi povedal, zakaj klerikalci tega ne storijo. Niti ni povedal, ali je za, ali je proti, zelo previdno se je vsedel v sredino h kompromisu, kakor vsi manj korajžni ljudje: „Dokler so seje tajne, sem za tajnost, če bodo pa kdaj javne, bi to ne bilo strašno“.

Pa bi bilo strašno! Kakor za demokrate, tako tudi za klerikalce velja, da voditelji goljufajo ne samo narod, temveč tudi gornjih 10.000 s poslanci vred. Samo par ljudi ima vse v rokah, nikakor ne vseh gornjih 10.000. Pa še kako bi bilo strašno če bi vsi poslanci vedeli, kako se vlada! Debate o korupciji bi bile mnogo krajše, pa bolj uspešne in kaznovani bi bili tatovi bolj ko tatiči.

Prof. Jarc pravi, da je za absolutno svobodo diskusije. Ali je kaj pomislil, da bi razne diskusije precej drugače izgledale, če bi smeli poslanci poslušati tudi pri ministrskih sejah, oziroma v Ljubljani pri sejah okrožnega odbora? Ljudstvo, ki bi se začelo za take diskusije zelo zanimati, bi kmalu napravilo red! Ali je posl. Jarc za ta red, ali proti njemu?

Recimo, da bi se po tem vprašanju posl. Jarc iz kompromisne sredine odločno presedel k načelu

Izhaja po potrebi, najmanj pa tedensko.

Posilja se članom in tistim, ki hočejo postati člani. Dopise franki ajte in podpisujte, sicer se ne objavijo.

Foto isov ure ništvo ne vrača.

Reklamacije za lis so poštine proste.

Uredništvo in upravništvo: Velika colnarska ul. 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegram: prejeljubljani.

Poštni čekovni račun: Ljubljana, št. 14.98. (KDZ)

Kupujte samo testenine,

ki so priznane najokusnejše.

javnosti. Ali bo v tem slučaju še čakal, da najprej v Belgradu spoznajo in uvedejo javnost ministrskih sej, ali bo brez ozira na Belgrad delal na to, da bodo vsaj v Ljubljani imeli poslanci in novinarji pristop k sejам okrožnega odbora? To je zelo važno vprašanje, ki se ne tiče samo Jarčeve značajnosti, ampak tudi bodičnosti slovenskega naroda. Ali bomo res čakali, da korupcionisti in nezmožni političarji prvi napravijo tisto, kar je za narod potrebno? Ali bi ne bilo logično, da storimo prvi korak mi, ki se smatramo za zmožne in poštene? Saj je posl. Jarc na isti seji uvodoma rekel:

„Kar bomo v Sloveniji delali, na to bo gledala vsa naša država, kar bo v Ljubljani narejenega, v to bodo uprte oči vseh ostalih 31 okrožnih skupščin širom naše domovine.“

Jarčeve pa so uprte v Belgrad?

Program in taktika.

Običajno se misli, da pomeni program napisane končne cilje, taktika pa nenapisano pot, po kateri pridemo do teh končnih ciljev.

Recimo, da je naš cilj solnčna svetloba in toplota, katere v sedanjih meglenih časih tako pogrešamo. Ne vemo, kje se nahaja, samo neka zarja nam kaže pot k njej. A od te zarje ni ne svetlobe, ne toplote. V temi komaj vidimo drug drugega, in mrzlo nam je vsem, da se kar tresemo. Vsi čutimo, da je treba čim prej priti iz te teme ven, in da je zato potrebno, da gremo vsi proti zarji.

Program pomeni to pot k zarji. Taktika pa pomeni naša dejanja in nehanja na tej poti.

Če bi šli vsi naravnost proti zarji, bi nič ne butali drug ob drugega. Tudi slabiči, ki gledajo v tla in ne vidijo drugega ko noge svojega prednika, tudi taki bi zmagovali pot.

Ker pa ne gremo naravnost, je nastala zmešnjava, da se sploh ne razloči več, kam kdo gre. Veli anska večina hodi s povešeno glavo, da ne vidi zarje vodnice. Pri vsaki leščerbi poskuša množica, če bi si mogla pristaviti svoj lonček juhe. Če zagleda kje kak pastirski ogenjček, drvi k njemu čez drn in strn, tam odriva druge, dokler onemogla ne pade. Pastirček ji pobere potno palico in coklje ter vse, kar je gorljivega, spr-

vlja na kup in pazi, da mu ogenj lepo raste in privablja vedno večje množice. Podobno tudi drugi pastirji. Množice se prerivajo na levo in desno naprej in nazaj, na vse strani. Posameznik mnogokrat ni ne zapazi, da je izgubil svojo družbo in se priključil drugi, kaj še, da bi zapazil izpremembo smeri. Včeraj je šel na levo, danes gre na desno, pa ni tega ne spozna, da gre po isti poti nazaj po kateri je včeraj hodil. Kako tudi, saj je njegov pogled uprt na noge predika; kamor stopi tja položi nogo tudi on.

V bližini si je nekdo prižgal cigareto. Kaj pa to? Nova luč? Stopimo za njo! Prednik gre za novo „lučjo“, zadnik tudi, saj gleda samo na njegove pere. „Nova luč“ je že davno ugasnila, onadva gresta še vedno za njo in se zaletavata v druge. In vsak, kdor dobi sunek, izpremeni seveda svoje smer: če dobi sunek od leve, ga zasučje seveda proti desni, nasprotno ga sunek od desne zasučje na levo. Tako niti sam zase ne ve, kam gre, kaj še, da bi vedel, kam gredo drugi ki hodijo vse navzriž, vsi brez vsake smeri, vsak le bodisi za svojim prednikom, bodisi za kakšno leščerbo ali ogenjčkom.

Pri taki zmešnjavi je razumljivo, da proletarci drug za drugim spoznavajo nezmiselnost take hoje k cilju, da se začno dug za drugim javno izražati kako da jih ta mešanica nič ne briga, in tako da se bodo odzaj brigali samo zase, za delavski razred nič, ker je še preneumen.

Marsikdo bo rekel, da to ni spoznanje, a pak zmeta. Kajti delavski razred ni neumen.

Res je, da ni neumen. Neumni so le tisti, ki letajo za leščerbami in se smode okoli pastirskih ogenjčkov. Če kdo spozna, da je tako letanje in prismojevanje neumnost, je to spoznanje, pravo spoznanje pa nikaka zmeta. Zmotna je le beseda, da je delavski razred neumen.

Delavski razred, ki je zmožen spoznanja, da tavanje v temi ne vede k cilju, je s tem spoznanjem dokazal, da ni neumen. Razne leščerbe in pastirji se jezijo, da delavstvo nikomur več ne zaupa in da zato ne more zmagati, mi smo pa veseli nad delavskim nezaupanjem in pravimo, da je to nezaupanje nastop poti k zmagi.

Takrat, ko smo to tavanje v temi obsojali, ko smo pisali o raznih pastirjih, ki dobro gospodarijo za svoj ogenjček, slabo pa za končni cilj proletariata, ko smo postavili zahtevo po zavednosti, češ, proletarrec ne sme gledati v tla in na noge svojega prednika, da bo za njim taval v temi, ampak mora gledati na končni cilj, mora iti proti zarji in ta skupna pot ga bo združila, dočim ga posamezne leščerbe in ogenjčki samo motijo in zavajajo od cilja in ga razdružujejo, takrat smo s tem obsodili pastirsko taktiko in zavedni proletariat nam je dal prav.

Pastirji pa so se ustrašili za svoje ogenjčke in so začeli na vso moč braniti taktiko proti programu. Rekli so: „Saj mi imamo tudi tak program kakor vi, samo naša taktika je drugačna. Mi smo pametni ljudje, ki se ne moremo uprati razmerom, ampak hočemo pametno prepoznati te razmere, se jim prilagoditi in če pri tem naša taktika ne bo dosledna, to nič ne škodi. Saj je Bebel rekel, da taktiko lahko vsak dan stokrat menjamo!“

Ker ste po stokrat menjali svojo taktiko, zato je proletariat razcepljen! V tej razcepljenosti je spoznal, da ni mogoče iti k cilju po različnih potih, z različnimi taktikami. Pot se mora uravnati po programu.

Torej ni res, kakor se običajno misli, da bi pomenil program napisane končne cilje, taktika pa nenapisano pot k tem ciljem. Pač pa je res, da je naš cilj osvoboditev proletariata, program pa je pot k tej osvoboditvi. „Različne taktike“ pa pomenijo samo različne načine, kako proletariati ogoljufati za njegov program.

Drago zdravila plačujete? Boljše je paziti, da bolezen sploh ne pride v hišo. Proč s škodljivci! Names-to prave kave pijte Žiko!

V prihodni številki izide pregled organizacij, ki so obračunale za januar.

Trgovina z zedinjenjem na debelo.

Trgovci z zedinjenjem že zopet prodajajo svojo ponarejeno robo. Preveč prijetno je bilo, ko so na račun enotne stranke uživali vse sladkosti tega življenja, da bi kakor drugi vsiljivi agenti ne lezli pri oknu v hišo, potem ko si jih pri vratih ven vrgel. Po stokrat ven vrženi še vedno na novo prihajajo. Prav nič jih ni sram — milijoni v Delavski zbornici, v Kons. društvu itd. so jim ubili čut sramote popolnoma. Ne le „Vsedelavski zlet“, tudi majsko proslavo pripravljajo! Ali bomo praznik Dela res proslavljali skupno s Slavensko banko? Citajte sledečo notico!

Enotna fronta Dne 1. februarja 1922 se je združila Union banka s Slavensko banko. Generalni ravnatelj združenih bank je postal z istim dnevom znani Avgust Praprotnik. Pogodba s katero je bila sklenjena združitev, ustanavlja med drugim tudi Zvezo večine delničarjev (enotna fronta bi rekel Sedej). Dotična točka pogodbe se glasi: „Sindikalna vodstvo banke sestoji iz 10 oseb, od katerih da vsaka banka (skupina) po 5 oseb. Za predsednika zveze (sindikata) se določa g. Gregor Žerjav, za njegovega namestnika pa g. Janko Zimmermann.“ Pogodbo so podpisali: dr. Branko Arko, dr. Milko Brezigar, Anton Kristan, dr. Franc Lipold, dr. Rudolf Rodanič, Avgust Praprotnik, Janko Zimmermann in dr. Gregor Žerjav. — L. 1925 je pisal Anton Kristan v nekem popravku v ljubljanskem „Nar. dnevniku“, da on ni v nobeni zvezi s samostojnimi demokrati. Pa je bil, kakor je videti, z njimi še celo v enotni kapitalistični fronti pri banki, ki je s polno roko sipala ljudski denar v kulturne namene samostojnih demokratov. Kaj, če bi se pojavilo mnenje, da je bila tudi Delavska Politika ustanovljena z demokratarskim denarjem? Javnost o tem še nima čistih računov, razen, da je Kristan „Delavsko Politiko“ podaril SPJ. Kristan in Žerjav v enotni fronti pri Slaven-

ski banki — dovolj vzroka za razmišljanje o v. rokih žalostne usode zadnje stavke trboveljskih rudarjev, kajti Slavenska banka in TPD sta takorekoč eno. Kdor še verjame v socializem kristanovskih socialpatriotov, je neozdravljivo bolan.

Tonče pravi, jaz ne pijem vina, zoberna mi je njega kislina, moja je parola zdaj: živel gor. „BUDHHA“ čaj!

VODITELJI OKROG „ENOTNOSTI“. ZANIMIVOSTI Z „KLUBA MARKSISTOV“.

Počasi začinjajo izpregledovati tudi tisti proletarci, ki so v voditeljih okrog „Enotnosti“ (Gustinčič, Žorga, Klopčič, Kermavner.) videli maziljene zastopnike proletariata. Zadnje volitve so k temu mnogo pripomogle. Gustinčič se je združil s kristanovci in z njimi skupaj sklical navide ni shod za postavljanje kandidatov. Sklican je bil kot taven za levčarje, da je mogel na tak način dobiti večino in da je prišel do kandidature v sovražni likvidator Sedej. Gustinčič sploh se smatra za edino odločujočega. O Lemežu se je baje izrazil: „Lemež naj pride k meni in mi pove, da je komunist, potem bomo delali dalje. Morebiti mu je Sedej prišel pravil, da je komunist, drugače bi ne imel simpatij do njega. Dostop v Gustinčičevo „stranko“ imajo razni alkoholiki in ljudje, ki poznajo samo svojo privatno lastnino. Prednost imajo, če so take vrste brezposelni, da službo sami odpovedo. Kdor ni nobel, seveda tudi v „stranko“ ne more. Minimalna plača 2500 Din. Denarna vprašanja so za likvidatorje sploh najvažnejša, vsa vprašanja se vrte okoli njih, tako da je ves in vsak spor predvsem v denarju. Kako prijetno je, da je stranka prepovedana, ker se proletariatu lahko reče: „Moramo skrivati!“, skrivajo pa samo pred proletariatom in javnostjo, pred policijo pa nič. — V klubu marksistov na univerzi iščejo dijaki že drugo leto pravo pot. V aktivno politiko se re vlikajo, razen trelh, pač pa zasledujejo tudi praktično in organizacijsko vprašanje pri strankah na Sloveškem. Redne tedenske sestanke imajo in so razdeljeni v grupe. Za najslabšo izmed strank so spoznali Gustinčičevo. S tem v zvezi so se razkile neke zadeve, za katere ve policija prav dobro, pa te se stranka ne boji. Javnosti bi se pa bala, a javnost ne ve. Nekaj študentov je iz kluba izstopilo, ker policije nikakor ne nameravajo pridobiti za proletariat. — Zadnji čas je, da se loči komunizem od nasilja in provokatorstva. Nasilneži in provokatorji se izdajajo za komuniste samo zato, da grabijo zase privatno lastnino, ali pa da jim preskrbi kapital za njih izdajalsko delo kako lepo službo. V tajnem rastejo gobe, posvetite v to zaduhlost z nacelom javnosti!

Konsumno društvo za Slov. ima zdaj svoja krajevna zborovanja, pa se nihče za to ne zanima. Kristan čuti, kako je odrezan od ljudstva zato je navdihnil tajnika Svet-a, naj napiše članek za „Konsumenta“. V tem članku čitamo, da je bilo dosedanje vodstvo zanič, ker ni hotelo upoštevati mnenj krajevnih odborov, pa tudi ni zahtevalo od njih polaganja računov o izvrševanju krajevnih dolžnosti. To bo zdaj drugače. Centrala ne bo več dvakrat polagala računov, na krajevnih zborih in še na občnih zboru, ampak bo na krajevnih zborih moral polagati račune krajevni odbor. „Na ta način pride tudi delovanje krajevnih odborov do veljave“, tako pravi Svetek in s tem bodo zadovoljni vsi občudovalci „dobrega gospodarja“, kajti vpricho člana vodstva bodo smeli gasno povedati, kako so za zadrugo agitrali. Če bo pa kdo pri točki „Odobritev bilance“ hotel vedeti, kako je vodstvo gospodarilo, bo zavrnjen, da pride to v debato še na centralnem občnem zboru.

Silno znižane cene!

Samo štiri cene: od Din 7.—, Din 10.—, Din 12.— in 14.— se prodaja od danes naprej vse blago. Kar je še včeraj veljalo od Din 10.— do 12.—, se prodaja danes po Din 7.—. Kar je še včeraj veljalo od Din 14.— do 16.—, se prodaja danes po Din 10.—. Kar je bilo včeraj Din 16.— do 19.—, je danes samo Din 12.—. In kar je bilo včeraj še Din 20.— do 24.—, se prodaja danes po Din 14.—.

Pri štofih in drugem blagu smo pa znižali ceno za eno četrtnino.

Ta inventurna prodaja traja samo 14 dni pri

TEKSTILBAZARJU v Ljubljani, Krekov trg 10.

Prodaja se v I. nadstropju in pritličju.

ru, tukaj podaja račune samo krajevni odbor... Backi bodo mislili, da je s tem dosežena samouprava. Na te backe z da Svetek svoje nade in pravi, da postaja Kons. društvo „zopet del ljudskega gibanja“. I, vsaka trgovina je ljudsko gibanje; če dobro premišliš so ljudsko gibanje tudi davki. Pa o teh vsaj zvezo, koliko se jih je nabralo, pri kristanovskem gibanju pa niti prometa ne objavljajo več, tako očno je nazadovanje. Namesto prometa so objavili v bilanci, za koliko so prodajalne z blagom obremenili. „Konsument“ je čim dalje bolj redek, januarška številka velja za 6. in 7. skupaj, pa razen Svetkovega članka ni ničesar v njej, med vrstice so vtaknili prazne prostore da se več vidi. Za lene demagoge je tisk zelo neprijetna zadeva. Pa še ko je tiskan, ga skrivajo, datiran je za ves mesec prej, nego so ga dali v prodajalne.

Iz Črne. V „Delavski Politi“ je napisano: „Kaj sedaj?“ To je tako, kakor da bi po toči zvonil! V litve nam že do go kažej, kako da naj voimo. Pokazale so nam že voli ve za Delavsko zornico, ko je bila laž in demagogija kar na dnevnem redu! In dalje vpraša zaradi razkola v zadnjih letih, kdo ga je največ povzročil. Največ socialpatrioti, ki jim je bilo le za masne plače in dobre službe. Tam seveda se je bilo treba bati javnosti in progresive! Bali so se pokazati svoje nepravilno delo sami so pa blatili tiste, ki so prav delali. „Del. Pol“ tudi piše, da moramo biti zadovoljni s tem sku nim rezultatom. Kdo je zopet kriv, da ni bilo večjega uspeha, kakor socialpatriot? Ko drugače že niso mogli razbijati, pa voliti niso šli! Jaz vem za nekaj takih socialpatriotov tukaj v Črni, še celo za funkcionarje S.P.J. Tako so se direktno pokazali, da jim ni za uspeh proletariata. Ali ni sram

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

GRITNER in ADLER

GRITNER in ADLER

za doma, obrt in industrijo v vseh opremah.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Ponk v vezenju brezplačen

Večletna garancija

Lejavica za opravlila. Ni kô cenj, tudi na obroke.

Josip PETELINC
Ljubljana

Blizu Prešernovega spomenika

takega nezavednega lenuha, če mu kdo reče: „Vidiš, samo 15 glasov več, pa bi imeli tudi drugega poslanca“. Tako so ti nezavednež pomagali do zmage klerikalcem. G. župnik iz Črne se je od veselja dotaknil politike celo v božji hiši. Vse to bo zavedno ljudstvo spoznalo. Spoznalo bo tiste ki razdrago slogo. Ljudstvo jih bo tudi obsodilo, zato naj vas bo strah pred ljudstvom, ne pa pred bernotizmom, kakor nas psujete. Lahko vam rečem, da se okoli „Napreja“ zbira le zavedna množica, ne pa taka, na kakršno se vi opirate. Jaz od prejšnje zgodovine ne vem mnogo, ker tako daleč nazaj še nisem čital, pa mislim in tudi od drugih slišim, da mora propasti vse tisto demagošvo, ki danes še tako močno stoji na škarih stolčkih. Vsi tisti kapitalistični hlapci, ki danes norce brijejo iz ljudstva, se bodo sami obglavili.

Proletarec.

Šikane rudarskih staroupokojevcv.

(Dopis z Leš pri Prevaljah.)

Tri nas je mnogo staroupokojevcev, bivših rudarjev premogovnika in tudi drugih, katerih usoda je nad vse trda. Do 150 Din dobivajo skupno z ženo, včasih pa za katerega otroka kako paro več. To je podpora pokrajinskega sklada za rudarje v Ljubljani. In s to podporo naj se preživlja cela rodbina. Vsako leto po dvakrat dobijo nekateri še kako izredno podporo v znesku celome-sečne podpore, pa to so samo redki slučaj. Kako je mogoče s tako malenkostno podporo živeti? Za vsakega še tako razsodnega človeka je to dejstvo nerazrešljiva uganika. Samo za gospodo pri pokrajinskem pokojninskem skladu je vse jasno. Oni smatrajo to podporo prezadosno za preživljanje. Zato pa tudi nadleguje orožništvo to nad vse ubogo staroupokojeviško paro in to ne samo enkrat v letu, temveč stalno. Dôzdeva se človeku, kakor bi bil naši upokojevcv konfirirani po avstrijskem načinu v vojnem času in to še ob kruhu in vodi. Ako se pa le gane tak ubožec za malim zaslužkom, so se takoj „sprmenile življenske prilike“ in podpora se mu po poročilu orožništva vzame. Da človek, ki je 40 let garal v premogovniku, ni zmožen več za delo, tega gospodje niti ne vedo. Dalje če staroupokojevec drži kako kozo ali par kur, že „redi živino“ in so se prav temeljito „spremenile življenske prilike“ in tudi tak izgubi podporo. Če bi pa imel kaj prihranov, mu šteje to za največji greh. „Skupno gospodinjstvo“ s kakim fantom (s nom), ki tomaj zmore zase za hrano, igra tako veliko vlogo, da se za večno odtegne upokojevcu milošče na, ki si jo je gotovo pošteno prislužil. Vsi ljudje smejo imeti svoj želodec samo upokojevcem ga odreka pokojninski sklad. Kako to vpliva na moralo, lahko spozna vsak človek. Kajti kdo bi hotel štediti,

če tisti upokojevec bolje izhaja, ki je v mladosti vse zapil. Na eni strani se priznava novoupokojevcem sicer nizka vendar pa znatno večja pokojnina, a od staroupokojevcev se pa zahteva, da živijo edino od par dinarjev. Ali je to v smislu zakona da se ljudstvo na tak način vzgaja? Na to naj odgovarjajo oblasti, mi vemo, da ta način le demoralizuje.

Za nepotrebne šikane pa smatra ljudstvo dejstvo, da je stalno po orožništvu nadziran, kakor če bi bilo to del uprave pokrajinskega pojojninskega sklada in sicer njega najp potrebniji del. Mi vemo da orožništvo tega ni krivo, a to dopovedati preprosto ljudstvu ne moremo, kakor tudi ne moremo zagovarjati t k način postopanja pokojninske oblasti. Opozarjamo na te razmere tudi politično oblast v Prev ljah, ki je morala dovoliti za tako delo varnostne organe. Koliko trpi na ugledu orožništvo in naša uprava sama, vemo prav dobro, in znano je tudi, da ni ta izguba v nobenem razmerju s tistiimi par dinarji, ki jih v vsakem slučaju le po krivici vzamejo upokojevcu.

Če ni mogoče temeljito spremeniti življenske razmere med delavstvom, ki ima steno delo, kako naj se to zgodi pri tistih delavcih, ki so po starem upokojeni?

Upamo, da za danes to zadostuje, sicer pa se bomo k stvari še povrnil ob prvi priliki. Takrat pa bomo še bolj jasno govorili. Vsak posameznik slučaj bomo osvetlili, da se odpravijo dvakrat škodljive metode zgoraj omenjenega preiskavanja.

(Op. ur. Krivda ni le pri Pokojninskem zavodu, ampak pri vladi, ki skrbi za kapital, namesto za narod. Politične zavednost bo treba več. Upokojevi ministri nimajo nič orožniške kontrole!! Javno je znano, da ministri na razpoloženju niso potrebni pokojnine, da imajo po več plač, tantijem, nagrad itd. raznih dividend in drugih obrestih od „prihrankov“— brez orožnikov to javnost ve pa jim nihče ne atrgava njih nezasluzene pokojnine.)

VABILO na občni zbor Klavnice r. z. z. o. z. v Gu tanju, ki se bo vršil v nedeljo dne 20. t. m. v Gu stanju v Sokolski telovadnici. Začetek ob 9. uri dopoldne. Dnevni red je sledeči: 1. Čitanje revizijskega poročila za leto 1926, 2.) Poročilo načelstva in nadzorstva, 3.) Odobritev računskega zaključka in sklepanje o razdelitvi čistega dobička, 4.) Volitev novega načelstva in nadzorstva, 5.) Razno.

NAČELSTVO.

SESTANEK V HRASTNIKU, ki se je vršil v nedeljo 20. februarja 1927 v Delavskem domu z dnevnim redom: 1. Obnovevnotne strokovne organizacije. 2. Razno.

Vabljeni smo bili tudi mi od JSDS in KDZ ter bivši neodvisni (sedaj skupina Enotnosti). Werden je otvoril sestanek ter izjavil, da kar se tiče prve točke je strokovna organi akcijska enotnost že postavljena, treba je le nekaj narediti, da se bo kaj ukrenilo, ker je delavstvo prišlo že do razmer, ki vladajo nekje v Afriki, želi da posežejo vmes tudi sodrugi bernotovci ter skupina Enotnosti, ter daje to v debato.

Culo pa se je med navzočimi mrmranje: hudiča, če je prva točka že rešena, enotna strokovna organizacija že postavljena in to že baje tako dolgo, kako to, da smo prišli do afriških razmer? Da, da, nerazumljivo je za tistega, ki ne zasleduje razmer. A ker se k besedi ni nihče oglasil, je sklicatelj oz. predsednik Werden Unijo slov. rudarjev oziroma Zvezo rudarjev Jugoslavije malce našminkal z angleškim pudrom (politične nevtalnosti) itd. ter dal zopet v debato.

Salamon: Skupina Enotnosti opozarja na Werdenove opazke, če da zakaj je govoril vse drugo, samo o zedinjenju ne, kar je v ozki zvezi s krušnim vprašanjem. Treba je najti novo platformo (Štruc: razredni boj!) nastala je nezaupnost, radi tega je treba, da se postavi enotnost organizacij na nov temelj (Štruc: Marksizem!). Ali ni škoda, da smo izolirani drug od drugega in tako vrženi ob tla? Vsi smo enega mišljenja, skrajni čas je, da stopimo na novo pot, na eno pot, z delom.

Sodr. Domšek se strinja s Salamonomi izvajanjimi ter predlaga, da naj se najprej reši vprašanje, ali ustvarjamo mi v Hrastniku nekaj zase, ali se priključimo k proglasu, ki je bil v Trbovljah sprejet ter podaja izjavo, da se on priključi skupnemu delu v Trbovljah, ker je treba, da se proletariat združi. Treba pa je zato prave podlage; ker te dosedaj v Zvezi rudarjev ni bilo, zato se tudi ni razvijala. (Vsebina omenjenega trboveljskega proglasa je bila, da se delavstvo združi v skupno organizacijo, s načelom javnosti in progresivnega davka.)

K besedi se je oglašil delegat kraj. org. JSDS

Vi grešite

proti samemu sebi, če za nemarjate Vaše telo, Vaše roke, Vaše lase. Prava sredstva za negovanje lepote za Vas in Vašo obitelj so:

Fellerjeva prava kakaška pomada za obraz in zaščito kože z marko „Elsa“, ona Vam ohrani mladost in lepoto, in jo dela gibko in baržunasto in se vpije v kožo. Stirmeli boste, kako hitro Vam ginejo pege, mozolci, sojedci in rdeča mesta in gube na koži.

Fellerjeva očna „Elsa“ omogoča rast las zabranjuje izpadanje las, prerano osivelost, odstranjuje prhljaj, dela krhke lase mehke in gibke in pospejuje rast las.

Za poizkus 2 lončka ene ali pa 1 lonček od obeh pomad z zavojnino in poštino vred Din 88.—

Fellerjeva mila zdravja n lepote z marko „Elsa“, najplemenitejše kakovosti, vsebujejo medicinsko preizkušene dobro delujoče sestavine, ter niso torej le navadna toaletna mila. Poizkusite enkrat:

- Elsa milijino mleč o milo,
- Elsa glince inovo milo,
- Elsa boraksovo milo,
- Elsa rumenjakovo milo,
- Elsa katransko milo,
- Elsa milo za britje,

in nikdar več ne boste hoteli uporabljati drugega mila.

Za poizkus 5 kosov „Elsa“ mila že z zavojnino in poštino vred Din 52.—

Te cene se razumejo le, če se pošlje denar naprej, ker se proti povzetju poština zviša za 10 Din.

Naročila nasloviti točno takole:

Eugen V. Feller, lekarnar v Stubi Donji, Elsatrg št. 252, Hrvatska.

in KDZ v Trbovljah s. Štruc, ter izvaja: Cenjeni sodrugi Marsikaterkrat sem se potrudil priti med vas kot vaš sotrpin v Hrastnik, a vedno v upanju, da boste vsaj poslušali in razmisljali besede, ki sem jih polagal vam v razsodbo. Ako bi se bilo to zgodilo, bi bil proletarijat že združen, pa čisto gotovo ne bi bil prišel do afriških ramer, A ker tega ni bilo, je sedaj delavec vržen ob tla. Namesto da bi bili svoje vodstvo silili na skupno pot razrednega boja, pa ste znij vred trdili, da smo razbijalci, kar pa ni res. ker smo ovrgli to že s tem, ker smo ostali v stranki, ko so šli drugi ven ter ustanavljali nove.

Pa tudi leta 1924. smo ponudili roko tistim, ki so zgrešili pot, a je niso marali sprejeti. Tudi za letošnje okrožne volitve smo pokazali dobro voljo in celo zahtevali smo enotnost, a organizacijsko enotnost, ne le manifestacije. Oni so pa odklonili.

Izjavljam, da smo vselej za resnično enotnost. To smo tudi dokazali po okrožnih volitvah, ker smo prepričani, da se bo moral proletarijat združiti, a združiti se bo moral na celi črti, ker vidimo, da se kapital tudi na celi črti oborožuje proti delavskemu razredu, in to ne samo gospodarsko, ampak tudi politično.

Ce vidimo, da je mezdno gibanje tako žalostno poteklo, čeprav nas je vse skupaj zastopal zastopnik vaše Zveze ru. l. Arh, katerega smo vsi podpirali, kakor smo podpirali tudi od vas vloženo spomenico, če ravno ste naš predlog, v katerem smo želeli, da gresta i naš i vaš zastopnik skupno k pogajanjem s TPD za povišanje plač rudarjem. Tukaj smo jasno dokumentirali, da tedaj ko gre za delavske skupne interese, smo vedno za skupnost, dočim vi niti tedaj niste hoteli, in sicer niti strokovno niti politično.

Ce vidimo, da je kapital pripravljen vreči v Jugoslavijo par tisoč vagonov premoga, da napravi premogovno krizo, da lažje reducira delavce in njih plače, in če vidimo, da hoče z obratno pošiljko na tak način uničiti tudi rudarje v sosednjih državah, tedaj vas vprašam je li to vprašanje strogo strokovno ali ni to tudi v ozki zvezi z državnim gospodarstvom, torej tudi v zvezi z vprašanjem delavske politične moči?

Naj li delamo zopet napake? Naj li ustanavljamo nadstrankarske organizacije, katere bi postavili brez politične moči? Zlasti tedaj, če vidimo, da lahko minister na željo angleškega kapitala razzene delavski občinski odbor, ki se hoče boriti za delavske interese, enako tudi občinski šolski svet, pa tudi rudniško podjetje s tako po-

močjo lahko vrže delavske zaupnike na cesto...

Torej je naša sveta dolžnost, da se strnemo v organizirano armado na temelju razrednega boja na celi črti, politično, strokovno in gospodarsko, kar smo v Trbovljah že pričeli. Želim, da tudi v Hrastniku to akceptirate, da pride čim prej proletarijat do moči in pravic.

Na delo!
Werden je reagiral in je začel tako strankarsko napadati, da se prav nič ni skladalo z debato. Izjavil je, da mora biti in je strokovna organizacija hrbtnica politične stranke (Štruc: katere politične stranke hrbtnica?).

Ta medklic je spravil Werdena v zadrego, pa se je takoj pokazalo, da ni za resnično zedinjenje. Napadal je progresijo in načelo javnosti, da je še celo njegov pristaš Malovrh, ki bi baje rad plačeval progresivni davek od svojega zaslužka 2,800 in 1.500 in 250, skupaj 4.550 Din, potem je nekaj dohodkov, ki se ne dajo oceniti, to je v gostilni ki kuhinja ki pa jih rudarji tudi cenijo na 1000 Din, torej 5.550 Din. Torej tudi ta je moral Werdena okarat in je njegovo delo obsopal ter ga pozivljaj k stvari.

Priglasilo se je še več sodrugov, a zedinjenje je kronal predlog Malovrha in Werdena, ki se glasi: Kdor je za Zvezo rud. Jug., naj dvigne roke, pa mirna Bosna!

Se ve da so dvignili roke vsi tisti, ki so od vsega začetka za, a po njihovih lastnih izjavah še sedaj niso člani, ker se baje ne strinjajo z njo!

Apeliramo na vse izkoriščane trpine, naj ne tavajo v ljubljanski megli kakor Jeram, ki je baje uniformirance vprašal za pot. J. Š. ruc.

Celje. Se že čisti! Na predvečer volitev v oblastno skupščino so celjski kristanovci, zlasti nevi Jaka Vodopivec, Janežič, Planar et komp. raznesli vest, da so napravili Naprejevci in Leskošek na čelu kompromis s klerikalci. Bili so tako demagoški in previdni v svojem zavijanju, da so take vesti ranašali le med svojimi backi in nezavednim ženskim sve om. Govorili so celo o denarju, toda vedno tako, da niso tr. eli kake objektivne priče v bližini. Ta njihova laž jim je prinesla zopet nekaj glasov, vendar ne toliko ka-

kor ob volitvah v Delavsko zbornico, ker je bilo tedaj mogoče glasove krasti, kroglice pa ne Laž kristanovcev je širila tudi Kati Doklerjeva, ki je med pričami izjavila, da je dobil Les ošek Din 10.000 od klerikalcev. Sodrug Leskošek, ko je za to stvar zvedel, ji je naznanil da lo vložil tožbo proti njej, ako zad vo javno ne p ekliče ali dokaže resnic . Omejena je dne 1. februarja 192 pri esla v socialdemokratsko tajništvo sledečo izjavo:

Izjava
Podpisana Kati Doklerjeva, delavčeva soproga na Spoonji Hudinji št. 11 pri Celju, izjavljam, da ne vem ničesar slabega o g Al. Leskošku, nek. tajniku v Celju.

Obžalujem, da sem govorila, da je delal volilni kompromis s klerikalno stranko in da je dobil za kompromis od klerikalne stranke D 10.000.

Z hvaljujem se mu, da je odstopil od sodnijskega preganjanja, ker so bile moje t. ditve neosnovane in neresnične.

Spodnja Hudnja, dne 31. I. 1927.
Kati Doklerjeva.

Gospa Doklerjeva je poleg te izjave še osebno povedala, da je več korenovcev, ki lažejo o Leskošku, njih imena pa ne more izročiti, ker je njen mož tudi pri kristanovcih o ganiiran Povedala pa bo kadar se bo mož spametoval, kajti ona že ve, da je „Naprej“ glasilo prave soc. dem. stranke.

Z ozirom na javni preli ge. Doklerjeve se je s Leskošek zadovoljil, in n vložil tožbe proti njej ker je uvidel da je bila Doklerjeva samo orodje zlikovcev, kapitalističnih agentov. Kakor hitro b pa zvedel za prave krivce - obrekovalce, bo poiskal zadoščenja pred sodiščem. Javnosti naj zadostuje gorenja izjava ge Doklerjeve, do tedaj, da se bo njen mož rešil duševnega robstva kapitalističnih agentov provokatorjev in političnih denunciantov.

Delavski razred bo zmogel, kadar si osvoji produkcijo. Ne posamezniki, ampak organizacija mora biti lastnik produktivnih sredstev. Ali veš, kaj pomeni

produksijski sklad?

Vsled velikega nakupa raznega tu in inozemskega blaga za spomladansko sezono nudim nadalje po-izredno nizkih cenah.

fabriško platno	od Din	8	50	n	rej
belo	"	"	8	—	"
platno za rjuhe	"	"	23	—	"
oksford za srajce	"	"	10	—	"
blago za moške obleke	"	"	75	—	"
druk	"	"	10	—	"
močna hlačevina	"	"	30	—	"
ševlot v različnih barvah	"	"	35	—	"
volneno blago za obleke	"	"	48	—	"
v vseh barvah dvoj širina	"	"	15	—	"
močne ženske nogavice	"	"	10	—	"
moške	"	"	31	—	"
srajce za moške	"	"	2	—	"
spodnj hlače	"	"			

Lastna izdelava delavskega perila. Velika izbira svilenih robcev, nogavic, naglavnih robcev, b isač, odej, potrebščine za šivilje in krojače, Zunanjim strankam vzorci na razpolago.

Manufakturna trgovina.
Pri GOLOBU, CELJE
Narodni dom.

delajo trgovci - Trgovci so navezani na Vas, ne Vina nje!

inseratno politiko

Kdor inserira v drugih listih, v "Napreju" pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je, kakšno

Tvornica
dežnikov in solnčnikov

L. Mikuš, Ljubljana

Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

Triko perilo

za moške, žene in otroke, volna v različnih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, edino le pri tvrdki

Josip Petelinc Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika
Najnižje cene! N. veliko in malo!

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga z omejeno za ezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke, Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Litografija.